

DET DANSKE
SPROG- OG
LITTERATURSELSKAB

PRESSEMEDDELELSE • den 17. januar 2018

Om tordenkalve, guldgravere og meget mere – Himmerlands historier under lup

En væsentlig grund til at Johannes V. Jensen fik Nobelprisen i litteratur i 1944, var *Himmerlandshistorier*. Den 20. januar, på forfatterens 145-års fødselsdag, udgiver det Danske Sprog- og Litteraturselskab fortællingerne i serien *Danske Klassikere*. Det er første gang nogensinde at de udgives i en samlet, kommenteret og tekstkritisk udgave.

I 1898 udsendte Johannes V. Jensen (1873-1950) *Himmerlandsfolk*, det første af tre bind, der senere blev samlet under titlen *Himmerlandshistorier*. De to følgende bind kom i 1904 og 1910. *Himmerlandshistorier* blev Johannes V. Jensens første – og måske største – succes.

Det var historier fra et hjørne af Jylland, som dengang var fuldstændig ukendt for de fleste, et afsides og stærkt traditionsbundet bondeland, men også et miljø i opbrud, hvor gamle konflikter og modsætninger trak lange spor og satte nye skel, ikke mindst når forelskelse blussede op og resulterede i trods, ødelæggelse og død.

Johannes V. Jensen kendte sit Himmerland. Hans kendskab til de gamle håndværk og redskaber, det daglige liv og ikke mindst egnens sprog og skikke var stort, og den indgående viden udnyttede han i høj grad til skabe en eminent stemning i sine historier. Derfor kan nogle udtryk og vendinger i *Himmerlandshistorier* i dag være vanskelige at forstå for moderne læsere. Nu udgives hele værket for første gang med fyldige noter og efterskrift, der guider læseren gennem det farverige univers.

De tre bind fremlægges i deres oprindelige form, kritisk gennemset og suppleret af de historier, der siden blev føjet til.

Om *Himmerlandshistorier*

Persongalleriet i *Himmerlandshistorierne* er stort og broget. Originaler og særlinge trænger sig på, ofte med baggrund i skikkelser, som Johannes V. Jensen selv havde mødt, f.eks. »Tordenkalven« og »Lindby-Skytten«. Også »Wombwell«, der skildrer et engelsk dyremanageris turné i Himmerland, har selvbiografisk baggrund, mens historien om den teknisk begavede »Jens«, der forsøger at sprænge de snævre rammer, er frit opfundet, med en fandenivoldskhed af Hamsunsk format. I den lune fortælling om »Ane og Koen« er tonen mildere stemt, mens kulde og snefog i »Kirstens sidste Rejse« og »Mortens Juleaften« presser de sagtmodige og pligttopfyldende til det yderste. »Guldgraveren« er et eksempel på en driftig mand, der bryder ud af det snævre miljø og rejser til Amerika; da han vender hjem, er det kun for at blive mødt med uforsonlighed.

Om udgaven: *Himmerlandshistorier* i to bind udkommer den 20. januar, er hårdt indbundet og koster 200 kr. Titlen indgår i serien *Danske Klassikere*, der udgives af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab og forhandles i kommission af Gyldendals Forlag.

Danske Klassikere støttes af Statens Kunstfonds Projektudvalg for Litteratur.

Kontakt

Udgivere: Aage Jørgensen, telefon: 86 27 05 37, mail: aagejorg@gmail.com og

Per Dahl, telefon: 29 90 32 75, mail: litpd@dac.au.dk

Ledende redaktør: Jesper Gehlert Nielsen, telefon: 51 78 45 30, mail: jgn@dsl.dk

Om Danske Klassikere

Danske Klassikere er en fortløbende serie af litterære hovedværker omspændende de sidste fire århundreder – foreløbig fra Thomas Kingo (1634-1703) til Hans Scherfig (1905-79). Der er nu udgivet mere end 90 titler i serien, hvis formål er at give læseverdenen mulighed for at erhverve økonomisk overkommelige, holdbare og pålidelige udgaver, hvor teksterne er eftergået kritisk og forsynet med oplysende kommentarer og efterskrifter.

Om Det Danske Sprog- og Litteraturselskab

Det Danske Sprog- og Litteraturselskab (DSL) udgiver og dokumenterer dansk sprog og litteratur fra de ældste tider til i dag – i bogform og på nettet. Selskabet blev stiftet i 1911 og beskæftiger i dag ca. 30 videnskabelige medarbejdere. Selskabet modtager støtte fra Kulturministeriet samt en række private fonde. Læs mere her: dsl.dk.

Illustrationer

dsl.dk/presse/billeder/jvj-forside1

dsl.dk/presse/billeder/jvj-forside2

Farsø i Himmerland, hvor Johannes V. Jensen voksede op. Malet af Johannes V. Jensen selv i 1890'erne. dsl.dk/presse/billeder/jvj-farso

Til venstre: Tordenkalven

Christen Christian Larsen, kaldet Tordenkalven, var en af de himmerlandske originaler, som Johannes V. Jensen beskriver i sine historier. Han var stærk som en okse og tjente som ung mand som karl på forskellige gårde, indtil han kom ud for en ulykke, hvor han blev smidt af en hest og slået til krøbling. Han levede resten af sit liv som vagabond og var berømt i egnen for sine utugtige viser.

dsl.dk/presse/billeder/jvj-tordenkalven

DET DANSKE
SPROG- OG
LITTERATURSELSKAB

dsl.dk/presse/billeder/dsl_blaa.png

dsl.dk/presse/billeder/dsl_sort.png